

Особливості обліку банківських операцій у інформаційній системі підприємства

Банківські операції в бухгалтерському обліку є важливим аспектом фінансової діяльності підприємств та організацій. Банківська система забезпечує стабільність економіки через ефективне управління фінансовими потоками, а бухгалтерський облік є необхідною складовою цієї системи, оскільки дозволяє відображати всі фінансові операції в реальному часі.

Актуальність даної теми визначається швидким розвитком фінансових технологій, що вимагають від бухгалтерів володіння новітніми методами обліку, а також вдосконаленням системи банківських операцій, яке сприяє оптимізації управління фінансами. Правильне відображення банківських операцій у бухгалтерському обліку допомагає забезпечити точність фінансових звітів і сприяє підвищенню довіри до підприємства з боку державних органів, партнерів і інвесторів.

Аналізуючи дослідження науковців, особливу увагу привернуло дослідження Кустора О.М. [1], яке розглядає особливості організації бухгалтерського обліку банківських операцій у сучасних умовах. Це дослідження наголошує на необхідності удосконалення методів обліку банківських операцій в контексті змін, що відбуваються у фінансовій системі, і надає практичні рекомендації для покращення ефективності бухгалтерського обліку в банках в Україні. Згідно з його висновками, важливим аспектом є інтеграція сучасних інформаційних технологій у процес обліку, що сприяє підвищенню точності та оперативності обробки фінансової інформації. Додатково, дослідження Біляк С.Л. [2], яка розглядає організацію та методику обліку, аналізу та аудиту кредитних операцій банківської установи. У своїй роботі авторка детально висвітлює процеси обліку та контролю за кредитними операціями, що є важливими для забезпечення фінансової стабільності банку та довіри клієнтів. Зокрема, дослідження акцентує увагу на необхідності удосконалення обліково-аналітичної та контрольної системи кредитних операцій, що сприятиме підвищенню ефективності банківської діяльності.

Банківські операції в бухгалтерському обліку включають в себе всі фінансові транзакції, що здійснюються банком у рамках його діяльності. Це можуть бути операції з надання кредитів, розміщення депозитів, виконання платіжних доручень, купівля-продаж валютних операцій, а також операції з управління активами банку. Усі ці операції повинні бути відображені в бухгалтерському обліку відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та національних стандартів бухгалтерського обліку [3][4].

Одним із важливих напрямків є класифікація банківських операцій. Вони поділяються на активні (кредитування, інвестиції в цінні папери, розміщення депозитів) і пасивні (формування депозитної бази, випуск облігацій тощо). Усі ці операції потребують різних підходів до обліку та звітності [5].

Щодо методів обліку, то основні аспекти включають використання рахунків для відображення банківських операцій, правильне застосування принципу нарахування та методу подвійного запису. Банківські установи використовують спеціальні рахунки для відображення руху грошових коштів і фінансових зобов'язань [5].

Одним з важливих етапів дослідження є вивчення практики ведення бухгалтерського обліку банківських операцій в різних країнах. Зокрема, в Україні, банківські установи дотримуються Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, що регулюють всі аспекти банківських операцій [6]. Однак, існують значні відмінності в практиці обліку в різних країнах, що зумовлено не тільки національними стандартами, а й особливостями фінансових систем. У країнах з розвинутою економікою, таких як США та країни ЄС, особлива увага приділяється інтеграції міжнародних стандартів та використанню новітніх технологій в бухгалтерії.

Таким чином, банківські операції є ключовим елементом фінансової діяльності банку, що безпосередньо впливають на його фінансові результати та стабільність фінансової системи. Удосконалення облікових процесів, зокрема впровадження новітніх інформаційних технологій та гармонізація національних стандартів з міжнародними, сприятиме підвищенню ефективності банківської діяльності та прозорості фінансової звітності.

Список використаних джерел

1. Кусторовська О. О. Система бухгалтерського обліку в банківських установах (на прикладі АТ КБ «Приватбанк») : дипломна робота магістра за спеціальністю «071 — облік і оподаткування» / О. О. Кусторовська ; наук. кер. Л. І. Марущак ; Тернопільський нац. техн. ун-т ім. І. Пулюя. — Тернопіль, 2019. — 83 с. — Режим доступу: <https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/29892/1/Кустор%20автореф.pdf>
2. Біляк С.Л. Організація і методика обліку, аналізу, аудиту кредитних операцій банківської установи. — Дипломна робота на здобуття освітнього ступеня магістра спеціальності «Облік і оподаткування». — Національний авіаційний університет. — Київ, 2022. — 114 с. — URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/57067>
3. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання": наказ від 31.01.2000 № 20. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11.02.2000 за № 85/4306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0085-00> (дата звернення: 16.04.2025)
4. Про затвердження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі: наказ від 12.10.2010 № 1202. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1017-10> (дата звернення: 16.04.2025)
5. Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку в банках України: постанова від 04.07.2018 № 75. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0075500-18> (дата звернення: 16.04.2025)
6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності». URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/929_013 (дата звернення: 16.04.2025).